

Список використаних джерел:

1. Сафонова Л.А. О действиях, составляющих умения решать текстовые задачи. / Л.А. Сафонова // Математика в школе. – 2000. – № 8. – С. 34–36.
2. Тонких А.П. Алгебраические решения на языке арифметики. / А.П. Тонких, Т.Е. Демидова // Математика в школе. – 1999. – № 4. – С. 66-68.

Глазунова А.В.

*викладач образотворчих дисциплін,
Коледж Київського національного університету
технологій та дизайну*

**ВПЛИВ РІЗНИХ ФОРМ ПЕДАГОГІЧНОГО
СПІЛКУВАННЯ ВИКЛАДАЧА НА ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ
У СТУДЕНТІВ ДО НАВЧАННЯ**

Особливості формування мотивації у студентів до навчання в залежності від впливу на них різних форм педагогічного спілкування є важливим аспектом педагогічної науки, оскільки мотивація ґрунтовно впливає на життя особистості як в навчальному так і в професійному та особистому плані.

Особистість (в даному дослідженні – студент) живе у суспільстві, кожен день спілкується, емоційно реагує, ставить нові завдання перед собою, постійно розширює коло інтересів. Тому спрямованість мотивації студентів в певній мірі залежить від того, що вони вважають пріоритетнішим в своєму житті на даному етапі. Через це саме від викладача залежить багато в чому мотивація студентів до вивчення того предмету який він викладає. Це дослідження дає змогу відповісти на таке питання – чи має вплив на мотивацію студентів до навчання обрана викладачем форма педагогічного спілкування (в даному випадку монолог та діалог).

Багато дослідників говорять про те, що необхідно переходити до нового типу навчання студентів, необхідно застосовувати нові методи та технології. Необхідно не просто давати учням певний об'єм інформації, а розвивати у них навички творчо засвоювати, переробляти та використовувати інформацію. Викладач повинен бути орієнтований на студента, зацікавлений у тому, щоб нова людина, нова особистість розвивалася і ставала кращою. Орієнтуватися на вимоги нового суспільства, на нову культуру. Потрібно враховувати й те, що викладачі це теж люди і їх не можливо одразу перепрограмувати як комп'ютери на нову програму. Вони вчилися, їх вчили, вони багато років працювали, виробили певні стереотипи, які вважають кращими, багато з них вже не юнацького віку і їм важко переходити на новий етап, особливо якщо немає чіткої структурності нової технології, і в них постає питання чи варто щось змінювати на нове, незрозуміле, неопрацьоване, коли є моя вже випробувана методика викладання.

Одним з таких цікавих питань є використання певної форми спілкування зі студентами. Педагогічне спілкування – це форма спільної навчальної діяльності суб'єктів навчального процесу; це форма взаємодії людей зайнятих різними видами діяльності в суспільно трудових відносинах. Існує дві різні форми педагогічного спілкування: діалог і монолог. Монолог і діалог дуже різні за своєю характеристикою, вони мають певні відмінні якості, як негативні так і позитивні, але в умілих руках вони можуть приносити більше ефективності ніж здається на перший погляд. Монологічна форма спілкування діаметрально протилежна діалогічній. В першому випадку існують суб'єктно-об'єктні відносини, де об'єктом є учень, студент, група. В другому суб'єктно-суб'єктні відносини – педагог

взаємодіє з тим, хто навчається або з тими, хто навчається на основі партнерських відносин, разом з ним або з ними. Ця відмінність і складає суть педагогічної співпраці. Діалог, за словами М. М. Заброцького: «...активність, контактність, висока ефективність спілкування, педагогічний оптимізм, спираючись на позитивний потенціал особистості» [25, с. 76].

Таким чином, педагогічне спілкування, засноване на суб'єкт-суб'єктних відносинах, на думку Л. Д. Столяренка, проявляється в співпраці, яка здійснюється в атмосфері творчості і сприяє гуманізації навчання [4, с. 493].

Монолог, монологічне мовлення – вид мовлення, зовсім або майже не пов'язаний з мовленням співрозмовника ні в змістовному, ні в структурному відношенні. А. А. Ухтомський охарактеризував монологічне спілкування так: «людина бачить навкруги себе не інших людей, а своїх двійників. Двійник – це нескінченне і нав'язливе повторення в навколишньому світі себе самого, своєї власної проекції, свого власного набридливого і абстрактного я» [1, с. 123].

Педагогічна професія провокує людину на монолог. Бажання пояснити, навчити, сформулювати, виховати, передати – постійно володіє педагогом. Діалог в навчанні, або учбовий діалог, – ця взаємодія між людьми в умовах учбової ситуації, що здійснюється у формі мовлення, в ході якого відбувається інформаційний обмін між партнерами і регулюються відносини між ними.

Оптимальним педагогічним спілкуванням є таке спілкування, яке створює найкращі умови для розвитку мотивації учнів і творчого характеру учбової діяльності, для правильного формування особистості, забезпечує сприятливий емоційний клімат навчання, забезпечує управління соціально-психологічними процесами в колективі і дозволяє максимально використовувати в учбовому процесі особистісні особливості викладача [2, с. 75].

Необхідно звернути увагу на те, що різні форми педагогічного спілкування по-різному впливають на мотивацію учнів (студентів). Монологічне спілкування більше направлене на передачу знань, та задоволення своїх власних потреб викладача (потреба, щоб людину вислухали, потреба щось передати, донести, навчити) – що може швидко втомлювати слухачів, вони можуть втрачати інтерес до навчання. Діалогічне педагогічне спілкування робить спілкування більш творчим, взаєморозвиваючим, цікавим, дає змогу тим, хто навчається активно діяти і висловлювати свої думки, хоча з точки зору передачі матеріалу, такий вид спілкування може вплинути на обсяги опрацьованого матеріалу.

Форма педагогічного спілкування впливає на мотивацію, вона може як підвищувати так і знижувати її рівень. Мотивація до навчання є одним з основних чинників, що впливають на процес навчання. Мотивація – це сукупність спонукальних чинників, що визначають активність особистості; до них відносяться мотиви, потреби, стимули, ситуативні чинники, які детермінують поведінку людини [3, с. 220].

П. М. Якобсон зазначав: «Коли люди спілкуються один з одним, то перш за все виникає питання про мотиви, стимули, які штовхають їх на такий контакт з іншими людьми» [5, с. 12].

Розуміючи мотиви, які спонукають людину до активності, можна цілеспрямовано впливати на її поведінку і діяльність. Аналіз і актуалізація мотивів мають важливе значення для керівництва діяльністю.

Отже, мотивація до навчання є одним з найважливіших факторів успішного навчання тих, хто вчиться. Неабияку роль у формуванні мотивації до навчання відіграють форми педагогічного спілкування, які обирає викладач (діалог, монолог). Обидві форми мають як позитивні так і негативні якості, але найоптимальнішим варіантом педагогічного спілкування, на нашу думку, буде поєднання цих двох форм, з переважанням діалогічної форми педагогічного спілкування.

Отже, можна сказати, що багато в чому рівень мотивації студентів до навчання залежить від викладача та правильного розуміння ним мети навчання, правильного використання методів навчання, застосування тих форм педагогічного спілкування при яких, рівень мотивації студентів до навчання досягав би найвищих позначок.

Хоча не можна повністю відмовлятися від монологічної форми. Вона вже існує і на певному етапі розвитку особистості та при викладанні (наприклад лекції) потрібна не менш ніж діалог, тому доцільніше використовувати їх сумісно не застосовуючи ту чи іншу окремо, тоді це буде плідне педагогічне спілкування, спрямоване на співпрацю та взаєморозвиток.

Список використаних джерел:

1. Битянова М. Ситуация общения // Еженедельник «Школьный психолог» № 17, 2001.
2. Заброцький М.М. Педагогічна психологія : Курс лекцій. – К. : МАУП, 2000. – 100 с.
3. Орлов Ю.М., Творогова И.Д. Шкуркин В.И. Стимулирование побуждения к учению. – М., 1998 – 119 с.
4. Столяренко Л.Д. Педагогическая психология Ростов н/Д., «Феникс», 2004 – 544 с.
5. Якобсон П.М. Психологические проблемы мотивации поведения человека. – М., 1969 – 317 с.

Давидченко І.Д.

викладач,

Комунальний заклад

«Харківська гуманітарно-педагогічна академія»

Харківської обласної ради

ФОЛЬКЛОРИЗМ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Метою статті є розглядання фольклоризму як засобу формування лінгвокультурологічної компетентності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів.

Фольклоризм (від англ. folk-lore – народна мудрість, народне знання) – наявність фольклорних елементів у літературному творі. Усна народна творчість або – складова художньої культури народу, його неписана словесність. За своїм змістом і характером поширення та функціонування усна народна творчість тісно пов'язана з різними ділянками побуту, є складовою народної традиційно-побутової культури [5]. Фольклоризм проявляється на різних функціональних зрізах: через сюжетне запозичення, введення у текст окремих фольклорних мотивів чи образів, символічне переосмислення фольклорних міфологічних першоелементів. Виділяють такі основні етапи освоєння літературою фольклору: стилізацію, психологічну інтерпретацію фольклорних мотивів, переосмислення народної міфології. У контексті розвитку світової літератури простежується певна закономірність домінування в різні епохи того чи іншого типу фольклоризму.

Термін «фольклоризм» запропонував французький фольклорист ХІХ ст. Поль Себійо для означення різноманітних занять і захоплень фольклором (у житті, мистецтві тощо). В. Гусев у словнику наукової та народної термінології